

TUTKIMUSKATSAUKSIA
1a/2013

Miten julkisia ovat Turun julkiset tilat?

Georgiana Varna

Tästä on kyse

- **Julkiset tilat ovat keskeisiä urbaanille hyvinvoinnille ja yhä enemmän sekä tutkimuksen että käytännön päätöksenteon kohteina.**
- **Historiallisen Aurajoen jokivarso on viime vuosikymmeninä muuttunut väheksytyistä alueista Turun vilkkaimmaksi julkiseksi tilaksi.**
- **Turun täytyy jatkossakin panostaa merkittävästi julkisten tilojensa elävöittämiseen; tämä vaatii vahvaa poliittista tahtoa, taitavaa kaupunkisuunnittelua sekä ripeää kulttuuripääkaupunkivuoden tulosten hyödyntämistä.**

Julkiset tilat ovat osa arkipäiväämme. Niihin kuuluvat jalkakäytävät, joita pitkin kävelemme tai pyöräilemme töihin tai kouluun, puistot, joihin menemme rentoutumaan tai hakemaan kosketusta luontoon, leikkipuistot, joihin viemme lapsemme, ja aukiot, joilla tapaamme ystäviämme. Julkisesta kaupunkitilasta on tullut keskeinen osa kaupunkisuunnittelua kaikkialla, missä kaupungit pyrkivät antamaan itsestään mielikuvaa, johon liittyy "ystävällisyys", "tyylikkyys" tai "elämänlaatu". Tavoitteena on sekä houkutella pääomia, matkailijoita ja uusia asukkaita että estää asukkaiden ja yritysten kato. Monien tehtäviensä kautta julkisista tiloista on tullut keskeisiä tekijöitä näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Hyvin suunnitellut, eloiset ja viihtyisät puistot, aukiot ja kävelyreitit antavan hyvän mielikuvan asukkaille, matkailijoille ja sijoittajille. Lisäksi tietotalous houkuttelee työntekijöitä, jotka arvostavat aktiivista kaupunkielämää kahviloineen, baareineen ja kulttuurikohteineen. Onnistuneet julkiset tilat ihmisvirtoineen ovat suotuisia paikallisille kaupoille, ravintoloille, baareille ja kaikenlaisille palveluille. Yksilötasolla kaupunkilaiset arvostavat paitsi hyviä kouluja ja teitä myös turvallisia, miellyttäviä ja viihtyisiä elinympäristöjä, ja näitä tarjoava paikallishallinto saa osakseen kiitosta.

Haasteellisissa ilmasto-olosuhteissa kuten Suomen kaupungeissa julkisten tilojen laatu on vieläkin keskeisempi säätekijöiden takia. On ehdottoman tärkeää luoda ympärivuotisesti toimivia paikkoja, jotta asukkaat tuntevat olonsa mukavaksi ja voivat aktiivisesti osallistua kaupunkinsa elämään. Julkisilla paikoilla tulee myös olla selkeä identiteetti, jotta vierailijat osaavat tunnistaa ne ja paikalliset voivat olla niistä ylpeitä.

Tässä tutkimuskatsauksessa raportoin kolmen aukion eli Vanhan Suurtorin, Varvintorin ja Vähätorin julkista profiilia analysoivan projektin tuloksia. Nämä kolme eri aikakauden aukiota sijaitsevat jokivarressa ja jokaisella on oma identiteettinsä. Tutkimuskysymyksenä oli miten julkisia Turun julkiset tilat – erityisesti nämä kolme aukiota – ovat. Jokivarsi valittiin tutkimuskohteeksi, koska se on nykyään Turun elävin ja suosituin julkinen tila.

Tutkimuksessa käytettiin useita menetelmiä. Päämetodina oli kvantitatiivinen julkisten tilojen ”julkisuuden” mittaaminen, jossa käytettiin väitöskirjassani kehittämän tähtimallin 19 indikaattoria.¹ Indikaattorit saivat arvosanat yhdestä viiteen; 1 tarkoitti alinta julkisuutta ja 5 korkeinta, ja näistä laskettiin keskiarvot. Tähtimallissa on viisi metateemaa, jotka arvotetaan julkisuutta mittaavassa tähtidiagrammissa. Toisena menetelmänä oli yleisen mielipiteen tutkimus; tämä tapahtui haastattelemalla tilojen käyttäjiä tutkimuspäivinä. Kyselylomakkeen sai yli 200 ihmistä, ja vastausprosentti oli 61. Kaikkiaan 135 kävijää antoi mielipiteensä jostain tutkimuksen kohteena olevasta aukiosta. Sekä tähtimallia että kyselylomakkeen tarkoitusta selvitetään tarkemmin myöhemmin tässä raportissa. Kolmanneksi suoritettiin 13 teemahaastattelua, jotta sain kerättyä taustatietoa ja ymmärsin kohteina olevien aukoiden kehitystä, Aurajoen rantaa, vallitsevia suunnittelupäätöksiä sekä Turun kehityshaasteita. Haastattelujen kohteina oli Turun kaupunkiympäristön kehityksessä keskeisesti mukana olevia henkilöitä kuten arkkitehtejä, suunnittelijoita, poliitikkoja ja kaupunkitutkijoita. Neljänneksi laadin analyysin Turun keskeisimmistä kaupunkisuunnitteluasiakirjoista 1950-luvulta lähtien.

Julkisen tilan käsite akateemisesta näkökulmasta

Viimeisen puolen vuosisadan aikana julkisesta tilasta on tullut kansainvälisesti yhä suosituampi aihe tutkimuksessa, kaupunkisuunnittelussa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Vaikka aiheesta löytyy runsaasti kirjallisuutta eri aloilta kuten arkkitehtuurista ja kaupunkisuunnittelusta, maantieteestä, ympäristötieteistä, oikeustieteestä, taloustieteestä, kriminologiasta ja valtiotieteestä, ei olemassa yksimielistä vastausta näennäisen yksinkertaiselta vaikuttavaan kysymykseen ”mitä julkinen tila on”. Staeheli and Mitchell, jotka kirjoittavat päältä päin katsoen selkeältä vaikuttavan julkisen tilan käsitteen ongelmallisista tulkinnoista, toteavat että heidän tutkimuksensa on ”osoittanut että ’julkinen tila’ on liukas, monimutkainen ja alati muuttuva tila”.²

Tätä selittää kaksi tekijää. Ensinnäkin kaikki toimijat, jotka ovat mukana kaupungin rakentamisessa (arkkitehdit, liikemiehet, konsultit, insinöörit, rahoittajat) ymmärtävät

julkisen tilan merkityksen, tärkeyden ja arvon eri näkökulmista. Toisekseen eri tieteenalat näkevät julkisen tilan kukin oman linssinsä läpi ja tuovat aiheesta esiin eri puolia. Valtiotieteilijät esimerkiksi keskittyvät demokratistointiin ja julkisen tilan oikeuksiin; maantieteilijät ”paikan tuntuun” tai ”paikattomuuteen”; oikeustieteilijät julkisten tilojen omistajuuteen ja pääsyoikeuksiin; sosiologit vuorovaikutukseen ja sosiaaliseen syrjäyttämiseen, ja niin edespäin. Tuloksena on kirjava joukko monitieteisiä lähestymistapoja julkiseen tilaan.

Julkisten tilojen julkisuuden tähtimalli syntyi tarpeesta järjestää ja selvittää monitieteistä kirjallisuutta ja ymmärtää julkisuuden ydinpiirteitä: niitä ominaisuuksia, jotka tekevät julkisesta tilasta julkisen. Näitä ovat:

- **Omistaminen** – kuka omistaa tietyn julkisen tilan. Jotkut tilat, kuten kauppakeskukset ja baarit ovat yksityisomistuksessa, mutta julkisessa käytössä. Nämä paikat ovat vähemmän merkittäviä kuin aukiot tai puistot, jotka omistaa ja käytön määrittelee demokraattisesti valittu päätöksentekuelin ja siten paikalliset asukkaat. Viimeisten vuosikymmenien aikana julkisten budjettien kutistumisen on tapahtunut yhä enemmän julkisen tilan ”yksityistämistä”. Tämä tarkoittaa, että julkinen elämä sijoittuu yhä enemmän kauppakeskuksiin, missä yksityiset omistajat voivat määrätä pelin säännöt ja ohjata yleisöä kulutuskulttuuriin samalla kun estävät poliittisen mielenilmauksen.³⁻⁵
- **Fyysinen ympäristö** – kaikki julkisen tilan ”kovat”, materiaaliset elementit kuten penkit, jalkakäytävät ja viihtyisyyttä luovat rakennelmat kuten suihkulähteet, tai pyörätiet ja yhdysrakenteet (sillat, suojatiet). Onnistuneesti ympäristöönsä liitettyjä paikkoja, joissa on helppokulkuiset jalkakäytävät, mukavat hyvin sijoitetut penkit ja kiinnostavasti muotoiltuja elementtejä (patsaita, suihkulähteitä, portaita) käytetään enemmän: ne houkuttelevat enemmän kävijöitä kuin kehnosti suunnitellut paikat.
- **Elävyys** – tarkoittaa erilaisia ihmisryhmiä, jotka käyttävät julkista tilaa omiin tarkoituksiinsa ja tuntevat voivansa tehdä näin vapaasti ja turvallisesti. Leikkikenttää esimerkiksi toki käyttävät enimmäkseen lapset; tässä ovat kuitenkin kyseessä ”yleiset julkiset tilat”, jotka on tarkoitettu kaikelle kansalle, ja tässä nimellisessä tutkimuksessa siis aukiot. Aukio, jolla tapahtuu useita asioita samanaikaisesti, ja jolla on eri ryhmiä joko kosketuksissa toisiinsa tai vain samaan aikaan rauhanomaisesti paikalla, on julkisempi kuin tyhjä, hyljeksitty aukio.
- **Kontrolli** – tarkoittaa julkisen tilan historiallista roolia julkisen elämän demokraattisena areenana, jossa

kansanvaltaisen yhteiskunnan takaamat perusoikeudet kuten ilmaisun- ja kokoontumisvapaus ilmentyvät. Viime aikoina näyttää käyneen niin, että julkisten tilojen valvonta ja tarkkailu ovat lisääntyneet: vapaiden kansalaisten oikeuksia rajoittavat lisääntyneet valvontakamerat ja poliisipartiot.

- **Huolenpito** – liittyy siihen miten tärkeää on pitää julkiset tilat siisteinä ja hyväkuntoisina. Paikka, jossa on yleiset käymälät – joita tarvitsevat erityisesti vanhukset, sairaat ja lapset – hyvinhoidetut nurmikot ja kunnan valaistus, on julkisempi kuin likainen paikka, josta puuttuvat roskakorit, jonka kalusteet on rikottu ja jossa on pimeää ja turvatonta kulkea öiseen aikaan.

Näiden viiden metateeman avulla julkiselle tilalle annetaan korkea, kohtalainen tai matala julkisuusaste. Julkisuuden tähtidiagrammissa jokainen sakara edustaa eri metateemaa. On kuitenkin muistettava, että kyseessä on pelkkä malli, joka ei kuvasta todellisuutta sellaisenaan: se on yksinkertaistus, jonka avulla on mahdollista tehdä valistuneita päätelmiä siitä miksi jotkut tilat menestyvät ja toiset eivät.

Aurajokivarsi – Turun keskeisin julkisen tila

On mahdotonta kuvitella Turku ilman Aurajokea. Kaupunki on kasvanut orgaanisesti joen rannoille, ja Turku

on paljossa velkaa kasvun, talouden ja väkimäärän suhteen merenkulkuelinkeinolle, joka kehittyi suotuisaan kohtaan joen suulle.

”Kuvauksessaan Topelius sijoittaa Turun erityiseen tilallis-ajalliseen ympäristöön: kaupunki on rannalla ja siihen sisältyvät kaikki ne merkitykset, jotka 700 vuotta urbaania elämää synnyttävät. Aurajoen rannat johdattavat kulkijan keskustasta ja tuomiokirkon luota linnan luo ja edelleen Itämeren rannalle, joka yhdistää Turun muuhun maailmaan. Vastavuoroisesti meri ja joki tuovat muun maailman suoraan Turun sydämeen.”⁶

Samoin kuin muissakin kehittyneissä Euroopan maissa teollistumisen aikakausi alkoi hiipua Turussa 1960- ja 1970-luvuilla. Se jätti jälkeensä maiseman, johon kuului vanhoja teollisuusrakennuksia, hylättyjä teollisuustontteja, räjäjäinen ranta ja saastunut joki. Seuraavina vuosikymmeninä koitti kuitenkin suuren muutoksen aika, ja Aurajoki muuttui viemäristä kaupungin keskeisimmäksi ”olohuoneeksi” (kuten haastattelemani arkkitehti kuvaili). Nyt jokivarressa on ympäristöministeriön nimeämä kansallinen kaupunkipuisto; vanhat laivat on muutettu ravintoloiksi ja juhlatiloiksi, ja kesäaikaan rannat ovat täynnä väkeä nauttimassa lämpimästä säästä tai erilaisista tapahtumista (kuvat 1 ja 2).

Kuva 1. Turku ilmaiskonsertin aikaan kesällä 2011
(Kaikki kuvat: Georgiana Varna)

Kuva 2. Turku tyypillisenä kesäpäivänä 2012

Tutkimuksen teon yhteydessä kävi selvästi ilmi, että useimmat haastateltavani olivat yhtä mieltä joen merkityksestä Turun kaupunkimaisemalle, identiteetille ja julkiselle elämälle:

”Joki on kaupungin selkäranka (...) ja oikeastaan koko maan, koska sen rannalle sijoittuvat kaikki Suomen historian tärkeät hetket.” (Turkulaisen arkkitehdin haastattelu)

”Tuomiokirkon ja joen ympäristö – suomalaisen kaupunkikulttuurin kehto.” (Turkulaisen tutkijan haastattelu)

”Tärkein ja tyypillisin julkinen tila on jokivarsi. 30 vuotta sitten harva kulki siellä, se oli jonkinlainen takapiha, joka ei kiinnostanut juuri ketään. Oli telakoita ja satama-alueita, jotka olivat suljettuja ulkopuolisilta. 1980-luvun alussa tapahtui hyvin nopea muutos kaupunkikuvassa sen suhteen miten julkinen tila ymmärrettiin ja miten sitä käytettiin.” (Turun kaupunkisuunnitteluviraston arkkitehti)

”En voi kuvitella Turkua ilman jokea, kaupunki olisi aivan erilainen. Joen rooli on keskeinen.” (Turkulaisen poliitikon haastattelu)

Näkemys on läsnä myös Turku 2031-visiossa, jossa todetaan:

”Joki on Suomen merkityksellisin urbaani joki, joka antaa kaupungille sekä teollisen että kulttuurisen mielikuvan.”⁷

Jokiranta voisi kuitenkin olla eloisampi. On esitetty ideoita hiekkarannasta ja vesitaksista, joka yhdistäisi keskustan Hirvensalon uusiin asuinalueisiin ja Ruissalon virkistysalueeseen; molemmat voisivat toimia yrityspuustaisesti. Näitä ajatuksia pitäisi tukea, samoin kuin kaikenlaisia muita kaupallisia toimintoja joen välittömässä läheisyydessä. Kahdesti vuodessa järjestettävistä kalamarkkinoista voisi esimerkiksi tehdä kuukausittaisen tapahtuman kesä-syyskaudella. Markkinat ovat erittäin suosittu tapahtuma, ja ne vilkastuttaisivat jokirantaa, tukisivat paikallisia kauppiaita ja antaisivat asukkaalle mahdollisuuden saada kosketuksen jokeen, joka on aina tukenut kaupungin elämää.

Kolme julkisen tilan tapaustutkimusta

Tapaustutkimukseen valitut kolme aukiota, Vanha Suurtori, Varvintori ja Vähätori sijaitsevat kaikki Aurajoen rannalla; kuten aiemmin jo todettiin, joki on Turun elävän julkisen tilan ja julkisen elämän näyttäjä. Nämä kolme toria valittiin lähinnä kahdesta syystä. Aukioiden haluttiin olevan keskeisiä kaupunkielämän tiloja, ja niiden haluttiin olevan peräisin eri aikakausilta ja sijaitsevan eri paikoissa (keskustassa, etäämpänä keskustasta, länsirannalla, itärannalla), jotta vertailu olisi selvempää. Tut-

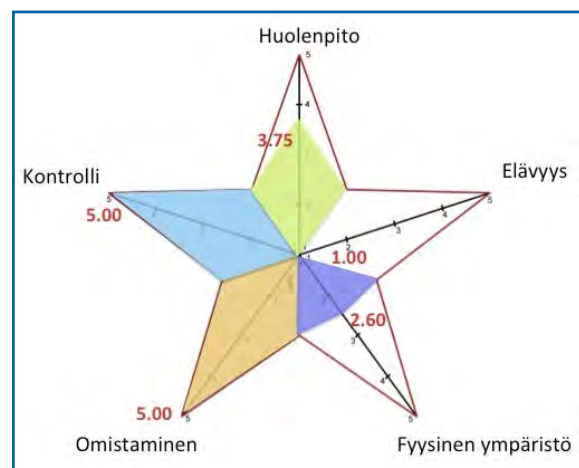
kimuksen aikana selvisi, että kaupungissa on muitakin ongelmallisia julkisia tiloja – kuten kauppatori ja Puutori – mutta ne täytyi jättää myöhemmin tutkittaviksi.

Aukioita havainnoitiin, jotta ne voitiin pisteyttää viiteen metateemaan sisältyvien 19 julkisuutta mittaavan indikaattorin suhteen.¹ Vaikeimmin mitattava metateema oli elävyys, koska siihen liittyy ajan indikaattori, ts. miten monta aktiviteettia on läsnä tietyllä hetkellä tietyssä julkisessa tilassa. Tämän avulla saa keskimääräisen käsityksen julkisesta tilasta: todennäköisimmän mielikuvan, jonka kävijä saa paikan elävyydestä. Elävyyttä havainnoitiin kolmessa tutkimuskohteessa viiden minuutin ajan 15 minuutin välein aamukahdeksasta iltakahdeksaan. Jotta saataisiin käsitys kyseisten julkisten tilojen keskimääräisestä käytöstä Turun ilmastossa, jokaista toria havainnoitiin kolmena päivänä, arkimaanantaisin ja arkiperjantaisin sekä sunnuntaisin syyskuusta joulukuun alkuun.

Vanha Suurtori

Vanha Suurtori on niitä Turun harvoja paikkoja, missä ”... voi nähdä todella yhtenäisen historiallisen ympäristön” (turkulaisen tutkijan haastattelu). Monista tulipaloista – joista merkittävin tapahtui vuonna 1827 – kärsineen (puu)kaupungin keskiaikainen osa on paljolti maanpinnan alla. Tuomiokirkon viereinen kortteli, johon tutkittava tori kuuluu, on selkeimmin se, joka muistuttaa niin paikallisia kuin matkailijoitakin Turun rikkaasta historiasta. Kaupunkisuunnittelijat ovat jo vuosia panneet merkille torin autiuden, mutta monista elävöittämisyrityksistä huolimatta tila on edelleen vähäisessä käytössä.

Julkisuusanalyysin tuloksena oli keskiarvo 3,47 eli kohdalainen julkisuus. Tähtimallissa oli mukana hyvin erilaisia arvoja (kuva 3): aukio on julkisessa omistuksessa eikä sitä avoimesti kontrolloida, joten tila on hyvin demokraattinen. Nurmikko on hyvin hoidettu ja tori pidetään siistinä, joten huolenpitoaste on korkea.

Kuva 3 Vanhan Suurtorin julkisuuden tähtimalli

Torilta puuttuvat kuitenkin julkiset käymälät, ja valaistus voisi olla miellyttävämpi: jotkut käyttäjät huomauttivat tuntevansa olonsa turvattomaksi yöaikaan. Turvattomuuden tunne voi toki liittyä myös väen vähäisyyteen. Havainnoinnin yhteydessä huomattiin, että iltakuuden jälkeen paikalla ei ollut juuri ketään (kuva 5). Matala elävyysaste kuvaa hyvin paikan hylättyä tunnelmaa: viiden minuutin jaksolla havaittiin keskimäärin kolme kulkijaa. Tätä selittää osaltaan fyysisen ympäristön niukkuus. Vaikka torilla on keskeinen sijainti, se on "...tavallaan periferiassa" (turkulaisen tutkijan haastattelu). Tämä johtuu keinoista yhteyksistä ympäröivään kaupunkiin. Pohjoispuolella vanhat rakennukset sulkevat torin kokonaan,

ja etelässä näkymän ja läpikulun sulkee ravintola Pinella, vaikka joelle onkin kulkuväylä. Lännessä on kapea kulkuväylä kirjakahvilaan, joka on useimpien Vanhan Suurtorin kulkijoiden käyntikohde. Itään päin on surkeimmat yhteydet: Uudenmaankatu toimii esteenä. Sen väliaikaista sulkemista onkin ehdotettu, jotta nähtäisiin miten tämä vaikuttaisi liikenteeseen. On kaksi muutakin vaihtoehtoa: kadun piilottaminen maan alle, mikä kalteudestaan huolimatta voisi olla paras ratkaisu, sekä halvempi ylikulkusilta. Työssä voitaisiin käyttää paikallisia arkkitehtejä. Tuloksena olisi huomattavasti parantunut yhteys vilkkaaseen tuomiokirkon edustaan, jonka kautta esimerkiksi monet opiskelijat kulkevat.

Kuva 4. Vanhan Suurtorin kiveys on hankala huonokalkaisille

Kuva 5. Tyypillinen näkymä Vanhan Suurtorin käyttämättömyydestä

Muotoilun näkökulmasta tori on huonosti suunniteltu. Vihreää puisto-osaa käytetään enemmän mukavien penkkien ansiosta, mutta muu osa on mukulakiveyksen peitossa, vailla penkkejä tai mitään muutakaan houkuttelevaa: se toimiikin enimmäkseen pyörien paikoitusalueena ja läpikulkualueena kirjakahvilaan. Tutkimuksen aikana havaittiin muutaman kerran miten matkailijat kävivät alueen reunalla, kurkistivat torille ja jatkoivat

matkaansa siitä ilmeisestä syystä, etteivät huomanneet mitään houkuttelevaa. Maahan voisi asettaa lasikansia, joiden läpi näkyisi keskiaikaisen kaupungin raunioita, ja saada näin aikaan sekä matkailijoita että paikallisia asukkaita kiinnostava kohde. Keskiaikamarkkinat ovat suosittu tapahtuma ja oiva askel eteenpäin sen suhteen mitä tori voisi olla; ei ehkä kaikkina vuodenaikoina, mutta ainakin kesällä (kuva 6).

Kuva 6. Vanhan Suurtorin keskiaikamarkkinat kesällä 2012

Koko tori pitäisi ajatella uudestaan: jos päättäjät, kaupunkilaiset ja suunnittelijat haluavat elävöittää kaupunkinsa historiallista sydäntä, tämä on täysin mahdollista. Näyttää siltä, että ideat ovat jo olemassa: on ehdotettu panimoa ja hotellia ja vanhojen talojen julkisivujen elävöittämistä, mutta toistaiseksi ”tori ei ole ollut ensimmäisenä asialistalla” (turkulaisen politiikan haastattelu).

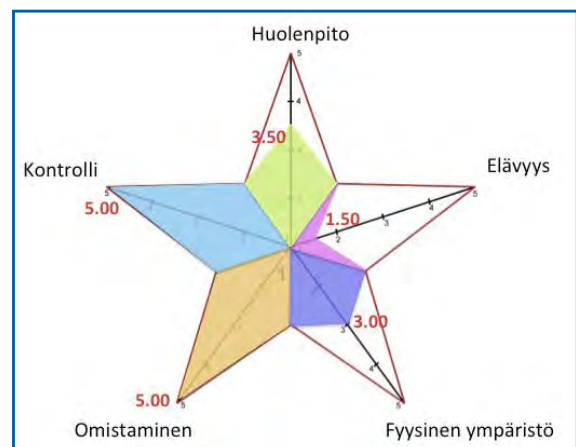
Analyysin perusteella olen sitä mieltä, että Vanhan Suurtori kaipaa tiettyjä toimenpiteitä, jos paikkaa todella halutaan nostaa enemmän esille. Vanha katukiveys tulee säilyttää vain osittain ja sen rinnalle tulee rakentaa paremmat kulkumahdollisuudet. Tila pitäisi suunnitella uudelleen esimerkiksi paikallisen arkkitehtikilpailun kautta, jotta saataisiin aikaan ihmisystävällisempää suunnittelua. Erityistä huomiota tulee kohdistaa torin liittämiseen yleisiin kulkureitteihin. Ellei Uudenmaankatua voida tunneloida, ainakin se voitaisiin sulkea tilapäisesti, kuten on jo ehdotettukin. Vaihtoehtoisesti voitaisiin rakentaa kävely- ja pyöräilysilta, joka yhdistäisi tuomiokirkon edustan kävelyalueen Suurtoriin, aivan kuin menneinä aikoina.

Tori tarvitsee myös lisää houkutuksia, jotta ihmiset tulisivat paikalle. Torin rooli voisi olla Turun historian esittely, etenkin kun otetaan huomioon paikan läheisyys Aboa Vetukseen. Vanhoja raunioita ja miksei esineitäkin paljastavat lasikannet voisivat toimia houkuttimina. Tai sitten voitaisiin järjestää paikallinen taidekilpailu, jonka tuloksena esiteltäisiin Turun historiaan liittyviä kuukauden tai parin välein vaihtuvia installaatioita. Oli teema sitten mikä tahansa, unohdettu Suurtori tarvitsee jotain antamaan sille oman identiteetin.

Vielä mainittakoon, että rakennusten alaosat kaipaavat eläviä tiloja. Ne voivat olla vaikkapa luomukauppoja, käsityömyymälöitä tai kahviloita, mutta niitä tarvitaan luomaan paikalle tasaisempi jalankulkijavirta.

Varvintori

Varvintori rakennettiin 1980-luvulla osana länsirannan uudistamista. Lundilaisen arkkitehtitoimiston ehdotus Despina voitti ideakilpailun vuonna 1987. Kahteen vanhaan tehdasrakennukseen sijoitettiin Turun konservatorio ja taideakatemia, ja niiden väliin suunniteltiin kolmen aukion sarja. Varvintori joen rannalla on näistä suurin. Toisella puolella jokea uudistus alkoi vasta 1990-luvulla. Siellä on myös vanhassa köysitehtaassa toimiva Manilla-kulttuurikeskus.

Kuva 7. Varvintorin julkisuustähtimalli

Julkisuusanalyysi toi keskiarvoksi 3,6, mikä on vain vähän korkeampi kuin Vanhalla Suurtorilla. Vanhan Suurtorin tapaan omistajuus ja kontrolli ovat korkeita, joten Varvintori on paikkana myös demokraattinen vaipaan mielenilmaisun tila. Samaan tapaan elävyys ja fyysinen ympäristö saavat alhaiset arvosanat, joskin hiukan

paremmat kuin Vanhalla Suurtorilla. Jo ensikatsomalta paikka näyttää kehnosti suunnitellulta: yleisilme on tyhjä aukio, jonka taustalla on näyttävä portaikko. Penkkejä on harvassa, nekin luotaantyöntäviä, epämukavia ja kömpelösti sijoiteltuja (kuvat 8 ja 9).

Kuva 8. Autio Varvintori, jossa kävijät tuntuvat hukkuvan asfalttimereen

Kuva 9. Istumapaikkojen niukkuus saa kävijät hyödyntämään sitä mitä löytävät

Torilla ei ole patsaan tai suihkukaivon kaltaista keskipistettä, joka tekisi tilasta miellyttävämmän ja vähemmän aution. Torilla ei ole mitään, mikä houkuttelisi viereisissä kulttuurirakennuksissa työskenteleviä ja harjoittelevia ihmisiä ulos muuten kuin tupakalle. Vaikka torilla on hyvät yhteydet itä-länsi-suunnassa osana jokivarsireittiä, joen yli ei ole yhteyttä. Vaikka tori sijaitsee alajuoksulla, ratkaisuna voisi olla avattava silta tai moderni lautta. Uudenmaankadun piilottamisen lailla nämä ratkaisut ovat kalliita, mutta Aurajoen alajuoksun kohtaloa tulee miettiä. Lähitöillä on kaksi suurta asuinrakennusaluetta Kakolassa ja Linnankaupungissa, vastarannalla Telakkarannan asuinkortteleita on juuri alettu rakentaa, ja monia muita hankkeita on vireillä edempänä Hirvensalossa.

Voisiko paikasta tulla Turun uusi kulttuurikeskusta? Paikan liepeillä olisi asuintaloja, jotka houkuttelevat sekä hyvin koulutettuja yksineläjiä että lapsiperheitä, ja pe-

rusta olisi jo olemassa: Manilla, konservatorio, taideakatemia, Forum Marinum ja Turun linna. Näiden puitteissa voisi järjestää enemmän tapahtumia ulkosalla, viehättävässä jokivarren tilasarjassa meren äärellä. Alueesta voisi tulla Turun "postikortti", joka ilmentäisi mielikuvaa luovasta, dynaamisesta kulttuurikaupungista. Tässä skenaariossa Varvintorista tulisi paljon vilkkaampi julkinen tila, jolla olisi oma identiteetti.

Tällä hetkellä torilla ei myöskään ole paikallisia palveluita: ei pankkiautomaattia eikä ruokakauppaa, vain kahvila ja baari. Rullalautailijat käyttävät ylätasannetta, ja lapset vanhempineen kulkevat torin halki (kuvat 10 ja 11).

Kuva 10. Skeittaajia torin ylätasanteella

Kuva 11. Varvintorilla ei ole leikkipaikkoja

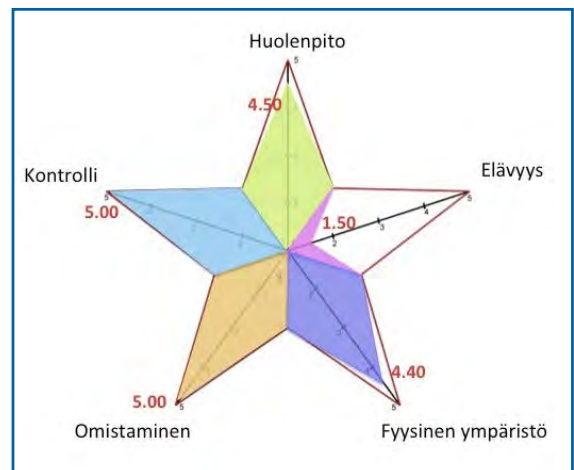
Jos paikasta haluttaisiin kehittää aktiivinen keskus, kannattaisi torille tuoda leikkivälineitä ja/tai skeittirakennelmia. Tällä hetkellä useimmat kävijät kulkevat jokirannassa (kuten kolmannes 78:sta tutkimukseen osallistuneesta) ja monet käyvät museolaivalla, mutta edes Turun päivänä harva astui sisemmäksi torille, koska "siellä ei ollut mitään tekemistä". Kauppoja tarvitsevat myös paikalliset, joten kaupunginhallinnon tulisi edistää ruokakaupan saamista torin yhteyteen. Tarvitaan myös lisää vihreyttä ja mukavia penkkejä, jos torista halutaan saada eloisampi ja houkuttelevampi julkinen tila. Auki-

on pitäisi myös saada oma identiteetti joko viereisen taideakatemian vaihtuvien installaatioiden näyttämönä tai Turun unohdetun kalastuskaupunkihistorian esittelijänä – päätös on paikallisten asukkaiden ja kaupungin johdon käsissä. Varvintori ansaitsee päättäjien huomion, koska sillä voisi olla paljon tärkeämpi rooli uudistuvassa Turussa. Tätä taustaa vasten tulisi harkita uutta yhteyttä joen yli, joko avointa siltaa tai uutta Föriä. Tämä lisäisi sekä torin yleisiä yhteyksiä että liittäisi sen Manilaan ja tuleviin itärannan asuinkortteleihin.

Vähätori

Pikkuinen Vähätori pääkirjaston edustalla rakennettiin nykyiseen asuunsa 2000-luvulla. Se on tutkituista aukiosta nuorin ja avattiin nykymuodossaan 2009; Vähätori on myös tutkimuskohteista julkisin. Aiemmin kohta oli vilkkaasti autoilla liikennöity, mutta arkkitehti Benito Casagranden sitkeyden ansiosta paikasta tuli jalankulkuaukio.

Hankkeessa vierähti kuitenkin yli vuosikymmenen siitä kun suunnittelu aloitettiin vuonna 1997. Nykyään tori on Turun onnistuneimpia julkisia tiloja. Julkisuuskeskiarvo on 4,08, ja kaikki metateemat elävyyttä lukuun ottamatta saavat korkeat arvosanat. Vaikka viisiminuuttisten tarkkailujaksojen aikana kävijöitä oli keskimäärin 22, eri toimintojen määrä oli alhainen. Suurin osa kävijöistä käveli, hölkkäsi tai pyöräili, mikä kertoo torin läpikulkuluonteesta. 36 kyselylomakkeen täyttäneestä kävijästä 16 (45%) oli kävelemässä torin läpi osana jokivarren reittiä. Tätä selittää se, että Vähätori on joen vilkkaimman ylityspaikan vieressä ja myös keskeisimpiä yhdyskohtia yliopistoalueen ja keskustan välisellä reitillä. Toria kuitenkin

Kuva 12. Vähätorin julkisuustähtimalli

käytetään myös sen itsensä takia, onhan se nykyään "yksi Turun kukoistavan ravintolakulttuurin keskittymistä" (turkulaisen tutkijan haastattelu). Tori on hyvin elävä etenkin lämpiminä päivinä, kun ravintolat levittäytyvät ulkosalle. Lisäksi kirjasto on paikan pääkäyntikohde:

monet kävijät olivat joko menossa kirjastoon tai tulossa sieltä. Muiden tutkimusaukioiden tapaan omistajuus ja kontrolli saivat korkeat arvosanat; voidaan siis päätellä, että Turussa ei ole selkeää siirtymistä julkisten tilojen yksityistämiseen ja kontrolliin. Fyysinen ympäristö saa myös korkean arvosanan: paikalla on hyvät yhteydet

ympäriävään kaupunkirakenteeseen, ja sekä kävelyreitit että istumapaikat on hyvin suunniteltu. Veistos ja kirjasto tarjoavat keskipisteen, vaikka ranskalaisen ruokatorin kaltaisten tapahtumien aikaan kävikin ilmeiseksi, että tapahtumat lisäävät merkittävästi paikan elävyyttä ja toimintojen moninaisuutta (kuva 13).

Kuva 13. Vähätori ranskalaisen ruokatorin aikaan (kesä 2012, vasemmalla) ja tyypillisenä päivänä (syksy 2012, oikealla)

Mitä huolenpitoon tulee niin kenellä tahansa on mahdollisuus käyttää kirjaston käymälöitä jos pyytää avaimen vastaanotosta. Kirjasto ei kuitenkaan ole aina auki, ja kesäpäivinä näkeekin usein väkeä virtsaamassa jokin kirjannassa. Kaiken kaikkiaan Vähätori vaikuttaa hyvin julkiselta julkistilalta, joka ei kaipaa suuria parannuksia; vaikka silta yhdistää alueen Vanhaan Suurtoriin, ruokatorin aikaankin Vanhan Suurtori oli huomattavan hiljainen (kuva 14).

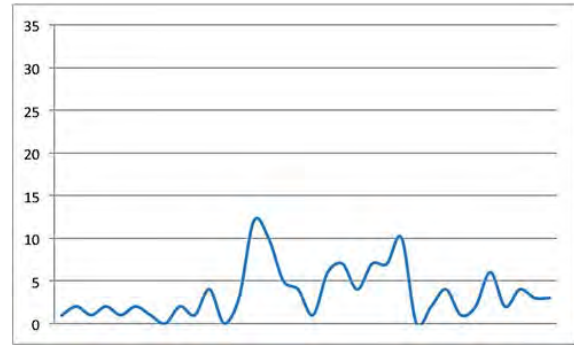
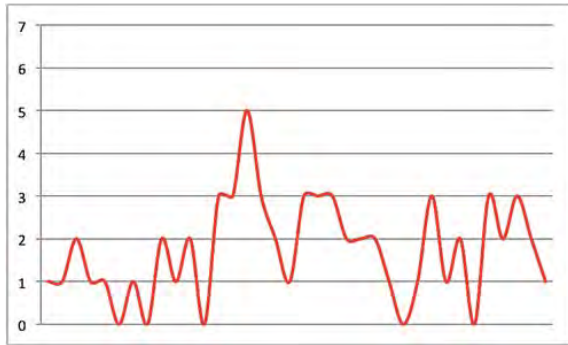
Kaiken kaikkiaan Vähätori on hyvin julkinen tila eikä kaipaa muutoksia. Sitä tulisi pitää malliesimerkkinä onnistuneesta julkisesta tilasta, joka syntyi kun liikennettä ei pidetty tärkeimpänä arvona ja joka on suuresti kohentanut pientä mutta merkittävää kohtaa Turun keskustasta.

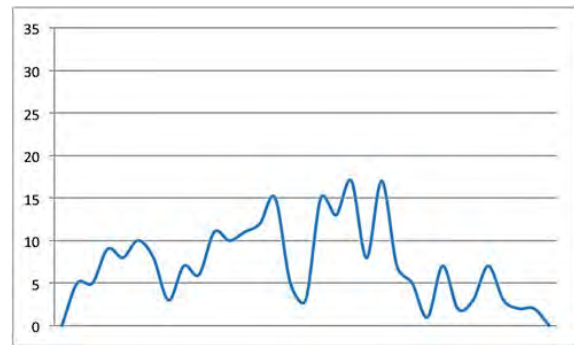
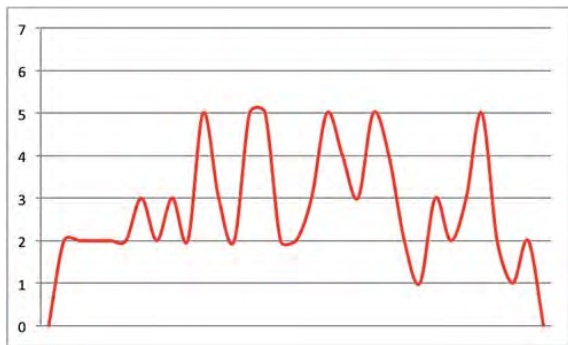
Kuva 14. Vähätori ranskalaisen ruokatorin aikaan (kesä 2012, vasemmalla) ja Vanha Suurtori (kesä 2012, kuva otettu 5 minuuttia myöhemmin, oikealla)

Kolmen aukion vertailu

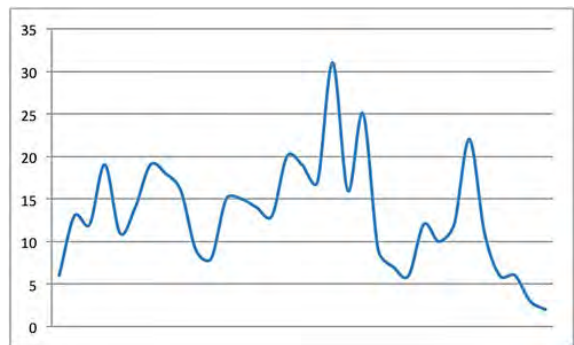
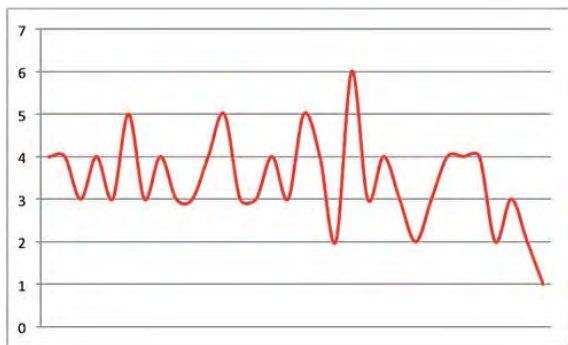
Kuvassa 15 näkyvät viisiminuuttisten tarkkailujaksojen aikaiset toiminnot ja kävijöiden määrät kaikissa tutkimuskohteissa tyypillisenä perjantaipäivänä.

a) Vanha Suurtori

b) Varvintori

c) Vähätori

Kuva 15. Kolmen aukion vertailu toimintojen määrän suhteen viiden minuutin jaksoilla (vasemmalla) sekä kävijöiden määrä saman aikana (oikealla) tyypillisenä syysperjantaina

Datasta käy ilmi, että Vähätori on paikoista elävin julkinen tila: paikalla oli keskimäärin 22 ihmistä – säästä riippumatta, niin aurinkoisina päivinä kuin lumisateellakin. Varvintori oli hyvin elävä sunnuntaisin, jolloin viiden minuutin jaksoilla oli keskimäärin 30 kävijää, mutta maanantaisin ja perjantaisin aukiolla käväisi keskimäärin viisi ja seitsemän ihmistä. Useimmat kävijät kävelivät tai pyöräilivät joenvartta pitkin aukion laidalla. Tätä selittää se, että torin sunnuntain tarkkailupäivä oli 16. syyskuuta 2012 eli Turun päivä. Monet kävijät havaittiin tuolloin kävelemässä joen vartta pitkin aukion laidalla tai vierailmassa museoaluksella matkallaan Forum Marinumiin. Varvintori oli kaiken kaikkiaan hiljaisempi kuin Vähätori; keskimäärin kävijöitä oli tarkkailujaksoilla 14.

Vanha Suurtori oli kolmesta tutkimusaukiosta kaikkein hiljaisin; keskimäärin kävijöitä oli kolme, mikä on varsin alhainen luku kaupungin historiallisessa keskustassa erittäin keskeisellä paikalla sijaitsevalle torille. Säästä ja ajankohdasta riippumatta Vanha Suurtori vaikuttaa aina melko autiolta. Paikan elävöittämiseksi tulisi välittömästi tehdä jotain, koska paikka on niin keskeinen koko kaupungin identiteetille. Nykytilassaan Vanhalla Suurtorilla on keskimäärin kaksi samanaikaista toimintaa, useimmiten kävely tai pyöräily, mikä kertoo sen läpikulkuluonteesta. Kahdella muulla aukiolla samanaikaisia toimintoja oli keskimäärin kolme tai neljä; kävelyn ja pyöräilyn lisäksi näitä olivat hölkkääminen sekä seisoskelu ja maiseman ihailu. Jokimaisemaa ei Vanhalla Suurtorilla pääse ihailemaan ravintola Pinellan takaa. Vaikka Suurtori on joen vieressä, se on käytännössä erotettu siitä. Kun aukion uudistamista mietitään, yhteyttä joelle tulee pitää tärkeänä.

Vähätorin muita toimintoja olivat sauvakävely, koiran ulkoilutus, jokimaiseman valokuvaaminen sekä maiseman ihailu penkillä istuen. Varvintorilla oli samoja toimintoja sekä lisäksi rullalautailua.

Kansan ääni

Akateemisen tutkimuksen ohella minusta oli tärkeää kuunnella myös yleisön ääntä, joten osana tutkimusta kysyin paikallisilta heidän mielipiteitään. Havainnoinnin aikana paikalla oli aina myös suomea puhuvia ystäviäni avustamassa ja jakamassa kävijöille kyselylomakkeita. Vastausprosentti kaikilla kolmella aukiolla yhteensä oli 61, mikä tarkoitti, että lomakkeen täytti 135 ihmistä. Heiltä kyseltiin mielipiteitä juuri sen paikan julkisuudesta, missä he vastaanottivat lomakkeen. Vastaukset voidaan tiivistää seuraavasti.

Vanhan Suurtorin suhteen nousi kaksi keskeistä suositusta. Ensinnäkin kaivataan helppokulkuisempaa pin-

noitusta ja esteettömyyttä. Tätä tuki kaksi havaintoa, joissa ikääntyneillä kulkijoilla oli silminnähtäviä vaikeuksia kulkea mukulakiveyksellä. Toisekseen aukiota voisi käyttää enemmän "paraati- ja näytöspaikkana". Muuan kävijä totesi: "Paikalle pitäisi antaa arvoa sellaisena kuin se on – Turun historiallisena keskustana. Se on tavallaan kaikkein paras paikka, ja sen pitäisi olla eloisampi. Vaikka torilla on keskeinen sijainti, se on usein tyhjillään."

Varvintorin suhteen mainittiin yleisimmin paikan autius. Kävijät toivoivat enemmän eloa, ja ehdottivat tapahtumia, torikauppaa, lasten leikkipaikkaa, taidenäyttelyitä ja konsertteja. Myös kasvillisuuden lisäämistä ja parempia istumapaikkoja ehdotettiin; penkkien vähyys mainittiin usein, ja suihkulähdettäkin toivottiin. Kävijät halusivat myös julkisia käymälöitä, sekä ruokakauppaa, koska alueella ei ole sellaista lainkaan.

Useimmat Vähätorin kävijöistä eivät kommentoineet mitään, vaan ilmaisivat pitävänsä paikasta sellaisenaan. Joitakin ehdotuksia annettiin kuten kahvikioski, julkinen käymälä sekä paikan historian esiintuominen.

Pohdintoja ja suosituksia

Tutkimus toi selvästi esiin että Turun julkiset tilat kaipaavat enemmän elävyyttä ja kaupunkisuunnittelussa pitäisi tarttua aiheeseen tietoisemmin. Kaikki tutkitut aukiot saivat elävyydestä alhaiset arvosanat, vaikka kaikilla oli myös hyviä puolia. Vanha Suurtori ja Vähätori hyötyvät keskeisestä sijainnistaan kaupunkirakenteessa. Varvintorilla on keskeinen paikka tuomiokirkon ja linnan välisellä akselilla, ja se on lähellä tärkeitä kulttuuripalveluita kuten konservatoriota, taideakatemiaa, Forum Marinumia sekä joen toisella puolella olevaa Manillaa. Kaupungin 2031-visiossa todetaan:

"Elämä keskustassa on vireätä ja kaupungilla on virkistävän yllätyksellistä: kaupankäynti on vilkasta, toreilla ja puistoissa tapahtuu (...) Kaupunki on suosittu kauppapaikka ja kohtaamispaikka. Ihmiset viihtyvät keskustassa – sieltä löytyy istuskelupaikkoja ja ympäristö luo puitteet monenlaiselle tekemiselle, kaikenikäisille."⁷

Jos kaupunki mieltä toteuttaa visionsa, tarvitaan konkreettisempi toimenpide, jota valmistaudutaan tukemaan poliittisesti usean vuosikymmenen ajan riippumatta valtasuhteiden muutoksista tai talouden heilahteluista. Laajemmasta julkisten tilojen kehittämisestä näkökulmasta tähän tarvitaan viittä keskeistä seikkaa.

Ensinnäkin keskusta tulisi avata joelle päin. Kun nykyään seisoo kauppatorilla, joka toivottavasti ottaa taas tehtä-

vänsä kaupungin julkisen elämän keskuksena, ei joen suunnasta ole mitään havaintoa.

Toisekseen kaupungin tulisi noudattaa yhtenäistä opastekäytäntöä suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja venäjäksi, jotta matkailijat osaisivat kulkea kaupungissa. Jokaisessa opasteessa tulisi olla kartta, joka ilmaisee paikan sijainnin kaupunkirakenteessa ja ohjaa lähialueen näköalapaikoille ja nähtävyyksille. Joki on yksi niistä paikoista, jotka hyötyisivät opasteista eniten, sekä historian esiintuomiseksi että kulkijoiden opastamiseksi. Tuomiokirkon ja linnan välinen akseli voisi olla kaupungin keskeisin matkailijareitti, mutta tämä ei toteudu ilman selvää opastestrategiaa.

Kolmanneksi jokivarteen saataisiin enemmän eloa, jos luotaisiin sarja yksittäisiä julkisia tiloja – ”huoneita” – joilla kaikilla olisi oma identiteetti ja tyypillisiä toimintoja, aina joen yläjuoksun Halistenkoskelta alajuoksulle satamaan. Toiminnot voisivat olla esimerkiksi eväretkeily tai rentoutuminen, kuntoilu (ulkoilmakuntosali), leikki-paikka tai historialliset jokeen liittyvät toimet tai niiden esittely. Kaksi viimeisintä sopisivat Varvintorille. Ala-juoksulla Forum Marinumin viereinen tila muuntuisi helposti purjehtimiseen liittyväksi ulkoilualueeksi, ja linnan viereen sopisi keskiaikateema. Tällä hetkellä asukkaat ja matkailijat eivät voi juuri tehdä jokivarressa muuta kuin kuljeskella edestakaisin, hölkätä tai ulkoiluttaa koiraa.

Neljänneksi kaupunki voisi suuresti hyötyä jalankulkureittien ja pienten julkisten tilojen verkostosta; jälkimmäisillä voisi olla kaikilla oma identiteettinsä ja niitä voisi olla ympäri keskustaa, ei pelkästään joen varrella. Kulttuuripääkaupunkivuonna 2011 taiteen ja muiden kiinnostavien ulottuvuuksien tuominen Turun eri paikkoihin oli valtava menestys.⁸ Tämä on sellaista kulttuuripääkaupunkivuoden perintöä, jota Turun tulisi kehittää edelleen. Eri vuosille tai vuodenajoille voisi esimerkiksi olla omat teemansa. Paikallisilta taiteilijoilta ja muilta osaajilta voitaisiin tilata kaupunkiin sopivia teoksia. Näin asukkaat saisivat lisää eloa ympäristöönsä, ja matkailijat voisivat kokea olevansa aidosti ainutlaatuisessa paikassa.

Viidenneksi kaikkein vilkkaimman julkisen tilan eli joen elävöittämisen tulee jatkua. Totesin, että monet tutkijat jo ennen minua ovat kiinnittäneet huomiota Aurajoen elävöittämiseen. Turun kulttuuripääkaupunkivuonna 2011 jokeen liittyvät tapahtumat olivat hyvin suosittuja; esimerkkeinä Tall Ship Race ja konsertti, jossa muusikot soittivat suurissa kuplissa veden yllä.

Kaupunkia on mahdollista muuttaa, ja tiukassa kilpailussa Kööpenhaminan, Tukholman ja Helsingin rinnalla

Turkusta voi hyvin tulla ”Skandinavian trendikaupunki”, kuten muuan päättäjä on toivonut. Tämä vaatii nopeita ja rohkeita päätöksiä ja poliittista tukea, sillä menestyneimmät uudistusprojektit tuntuvat kaikki noudattavan samaa yksinkertaista kaavaa:

Vaikka pyrkimystä jokivarren muuttamista aktiiviseksi julkiseksi tilaksi on jo ollutkin, samoin kuin ajatuksia siitä miten muita keskeisiä julkisia tiloja saataisiin eloisammiksi ja viihtyisämmiksi, vaikuttaa siltä että tarvitaan vaakaampaa poliittista tukea. Tämä vaatisi ehkä päättäjiltä uudenlaista suhtautumista julkisen tilan arvoon.

”Se mitä kaivattaisiin on todellista poliittista tahtoa, jolla Visio 2031 toteutetaan. Meillä on poliittista tahtoa ja rahaa, mutta ei vielä tarpeeksi. Tämä johtuu siitä että liikennettä pidetään yhtenä tärkeimmistä asioista, ja myös koska (...) rahanjaossa monet poliitikot eivät näe miten julkiset tilat liittyvät ihmisten hyvinvointiin. Näiden pienten asioiden ymmärtäminen – sen että voi istahtaa jonnekin ja nauttia näkymästä ja elää viihtyisässä kaupungissa – on olennaisen tärkeää. Keskustassa asuu paljon vanhuksia, ja he ovat toivoneet lisää istumapaikkoja. Tämä ei olisi edes kovin kallista, ja lisäksi ikääntyneiden arkista viihtymistä suuresti...” (Turkulaisen poliitikon haastattelu)

Turussa ihanteellista tulevaisuutta on jo luonnosteltu, kuten Turku 2031 –visiosta nähdään, mutta se tulee muuntaa selkeämmäksi käytäntöjen ja toimenpiteiden ohjelmaksi. Näyttää myös siltä, etteivät kaikki ole visiosta samaa mieltä, ja niinpä turkulaisten (poliittisten päättäjien, hallinnon, yritysten ja kansalaisten) tulee tehdä pikaisia päätöksiä sen suhteen millainen kaupunki Turusta tulevaisuudessa halutaan. Kööpenhaminassa esimerkiksi käytiin aikanaan kiivasta keskustelua siitä, ettei keskustaan tehtäisi pysäköintialueita, ja ajan mittaan keskustasta kehittyikin jalankulkualue.^{8, 9} Turussa toriparkista riidellään vuosikymmeniä jatkuneen vastakkainasettelun ja päättämättömyyden seurauksena edelleen. Elämme nopean muutoksen aikakaudella, joten Turun pitää päättää, minne se on menossa, ja pitää suunnitelmastaan kiinni. Kaupungin tulee asettaa kehityskohteet tärkeysjärjestykseen ja ymmärtää että jotkut kompromissit voivat olla vaikeita, kuten vilkkaan

autoilun ja vireiden jalankulku- ja pyöräilyalueiden yhteensovittaminen. Aktiivista hyvin yhdistettyjen julkisten tilojen verkostoa ei voida toteuttaa, jos sitä rikkovat pysäköintialueet ja vilkkaasti liikennöidyt kadut. Asioille tulee nopeasti tehdä jotain, etenkin kun Turku kärsii muita suomalaisia kaupunkiseutuja hitaammasta kasvusta, korkeakoulusta valmistuneiden aivovuodosta sekä siitä tosiasiasta, että kansainvälisellä tasolla Turku on käytännössä tuntematon.

Näyttäisi siltä, että Turku on parhaillaan muutosvaiheessa etsimässä uutta mielikuvaa ja identiteettiä. Perinteisestä pääkaupungista se muuttui telakkakaupungiksi, ja

vuonna 2011 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Missä on Turun tulevaisuus? Tuleeko siitä Skandinavian trendipääkaupunki, jonka elinkeinoelämä perustuu vahvoille luoville aloille ja tietoteollisuudelle, vai yrittääkö se hyödyntää perinteitään? Vai haluaako se asettaa etusijalle nopeat liikenneyhteydet, autoilun ja esikaupunkiasutuksen, niin että keskusta on varattu hallinnolle ja työpaikoille? Päätös on turkulaisten ja heidän valitsemiensa päättäjien käsissä. Päätösten kanssa ei kuitenkaan sovi viivytellä: jotta Turku ei nykypäivän kovassa kaupunkien kilpailussa jäisi häviölle, tarvitaan yhteistä poliittista tahoa ja resurssien kohdentamista.

Viitteet

1. Varna, G. (2011) *Assessing the publicness of public places. Towards a new model*. Tohtorinväitöskirja, University of Glasgow, Glasgow.
2. Staeheli, L., ja Mitchell, D. (2008) *The People's Property? Power, Politics, and the Public*. New York, Routledge.
3. Koskela, H. (2000) 'The gaze without eyes': video-surveillance and the changing nature of urban space. *Progress in Human Geography*, 24 (2), s. 243-265.
4. Atkinson, R. (2003) Domestication by Cappuccino or a Revenge on Urban Space? Control and empowerment in the management of public spaces. *Urban Studies*, 40 (9), s. 1829 – 1843.
5. Kohn, M. (2004) *Brave New Neighbourhoods: The Privatization of Public Space*. London, Routledge.
6. Aarnipuu T. (2006) *The medieval Turku under image construction, teoksessa Memories and Visions* (toim. Owe Ronström & Ulf Palmenfelt), Tartu University Press, 2006.
7. Turku 2031 -visio, Turun kaupunki, 2011.
8. Andersson H. and Ruoppila, S. (2011), *Culture and urban space in academic research projects of Turku 2011 European Capital of Culture*. Tafter Journal n. 42 (verkkolehti).
9. Gehl, J. and Gemzøe, L. (1999) *Public Spaces Public Life - Copenhagen 1996*. Copenhagen, The Danish Architectural Press and The Royal Danish Academy of Fine Arts School of Architecture Publishers
10. Gehl, J. ja Gemzøe, L. (2000) *New City Spaces*. Copenhagen, The Danish Architectural Press.

Tutkimuskatsauksia on Turun kaupungin kaupunkitutkimus- ja tietoyksikön julkaisusarja. Siinä julkaistaan ytimekkäitä katsauksia kaupunkitutkimuksen ja -kehittämisen ajankohtaisista aiheista. Sarjaan kirjoittavat asiantuntijat eivät pääosin työskentele Turun kaupungin organisaatioissa. Esitetyt väitteet eivät välttämättä vastaa kaupungin virallista näkemystä. Tutkimuskatsauksia-sarja toteuttaa Turun kaupunkitutkimusohjelmaa.

Tämän katsauksen kirjoittaja, filosofian tohtori **Georgiana Varna** työskentelee Glasgowin ja St Andrews'n yliopistojen yhteisessä Scottish Cities Knowledge Centre -tutkimuskeskuksessa. Vuosina 2011-2013 Varna oli 18 kuukauden ajan tutkijana Turun yliopiston sosiaalitieteiden laitoksella. Tämän tutkimuksen mahdollisti Turun kaupunkitutkimusohjelman myöntämä tutkijastipendi.

Tutkimuskatsauksia-sarjan toimittaja:

Sampo Ruoppila, tutkimusjohtaja
sampo.ruoppila@turku.fi

Julkaisija:

Turun kaupungin konsernihallinto
Kaupunkikehitysryhmä
PL 355 (Yliopistonkatu 27a), 20101 Turku